

Predstavitev osnutka
Podnebnega ogledala 2021 na spletu

Doseganje ciljev in glavni poudarki

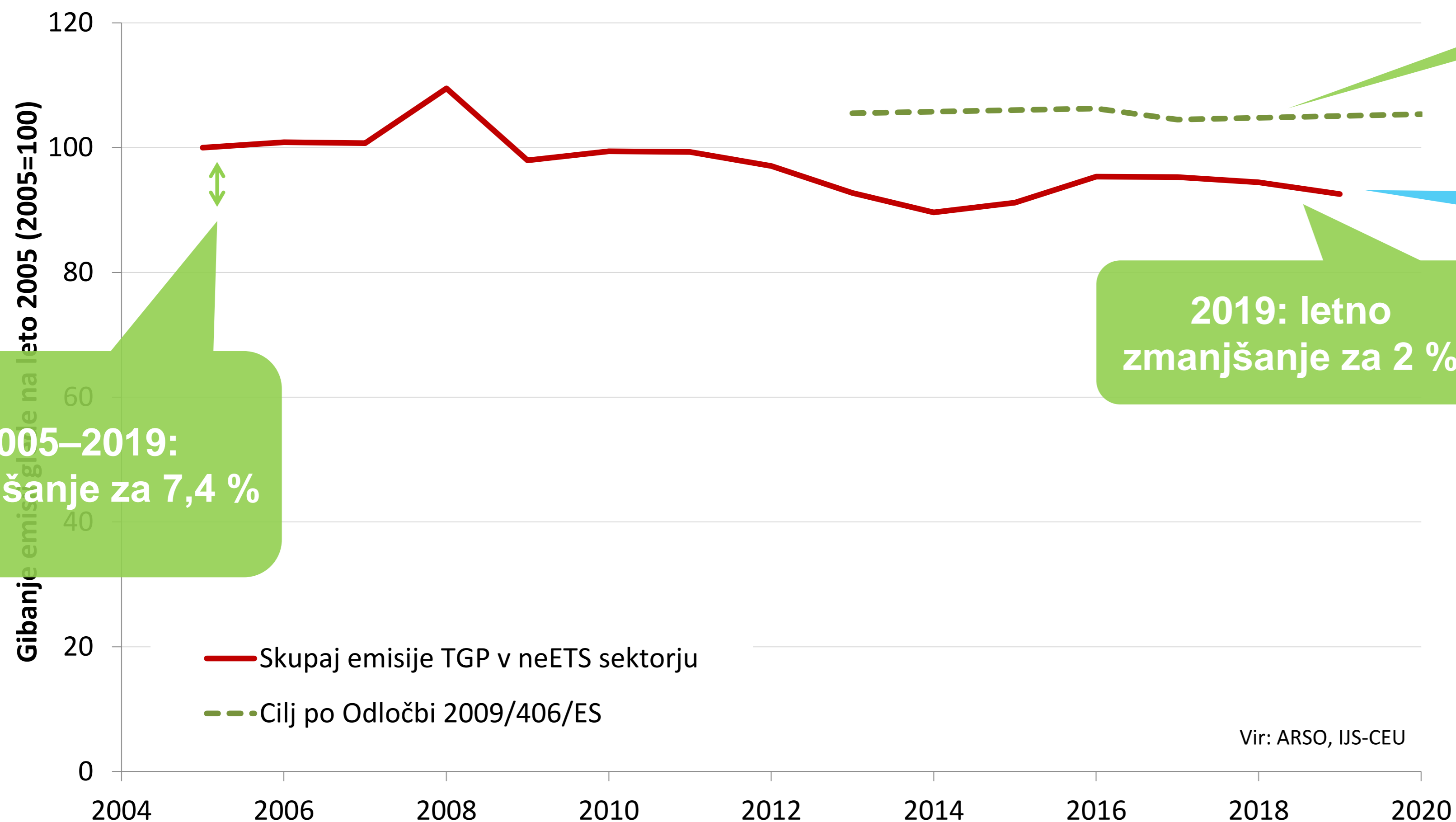
Avtorji: Marko Đorić, Matjaž Česen,
Barbara Petelin Visočnik, IJS-CEU

Ljubljana, 14. 9. 2021

**PODNEBNO
OGLEDALO
2021**

Doseganje nacionalnega cilja po Odločbi 406/2009/ES (neETS)

2005–2019:
zmanjšanje za 7,4 %

2019: letno
zmanjšanje za 2 %

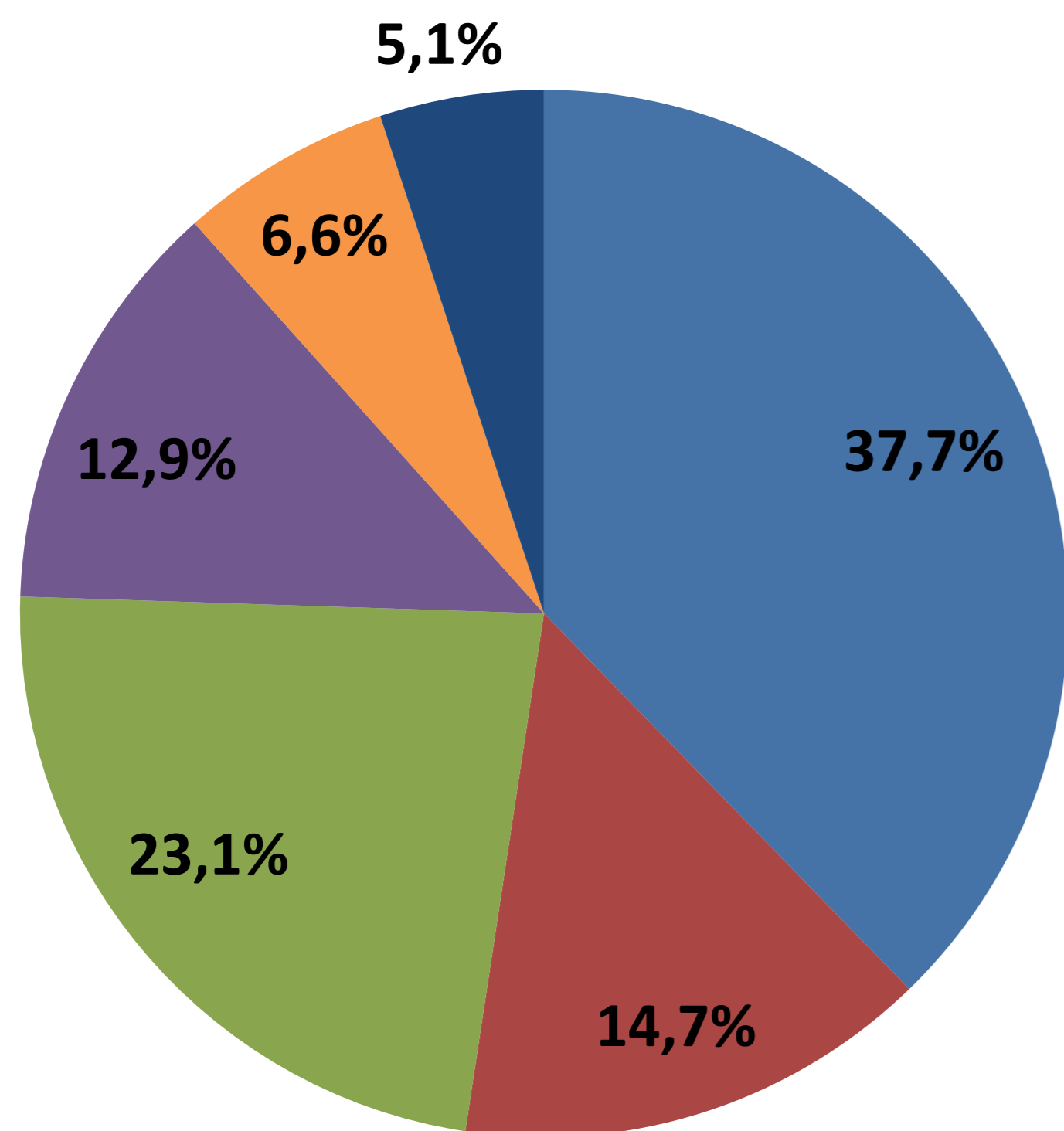
2019: 11,9 % pod
letnim ciljem

2020: prve ocene
kažejo na veliko
zmanjšanje
(koronavirus)

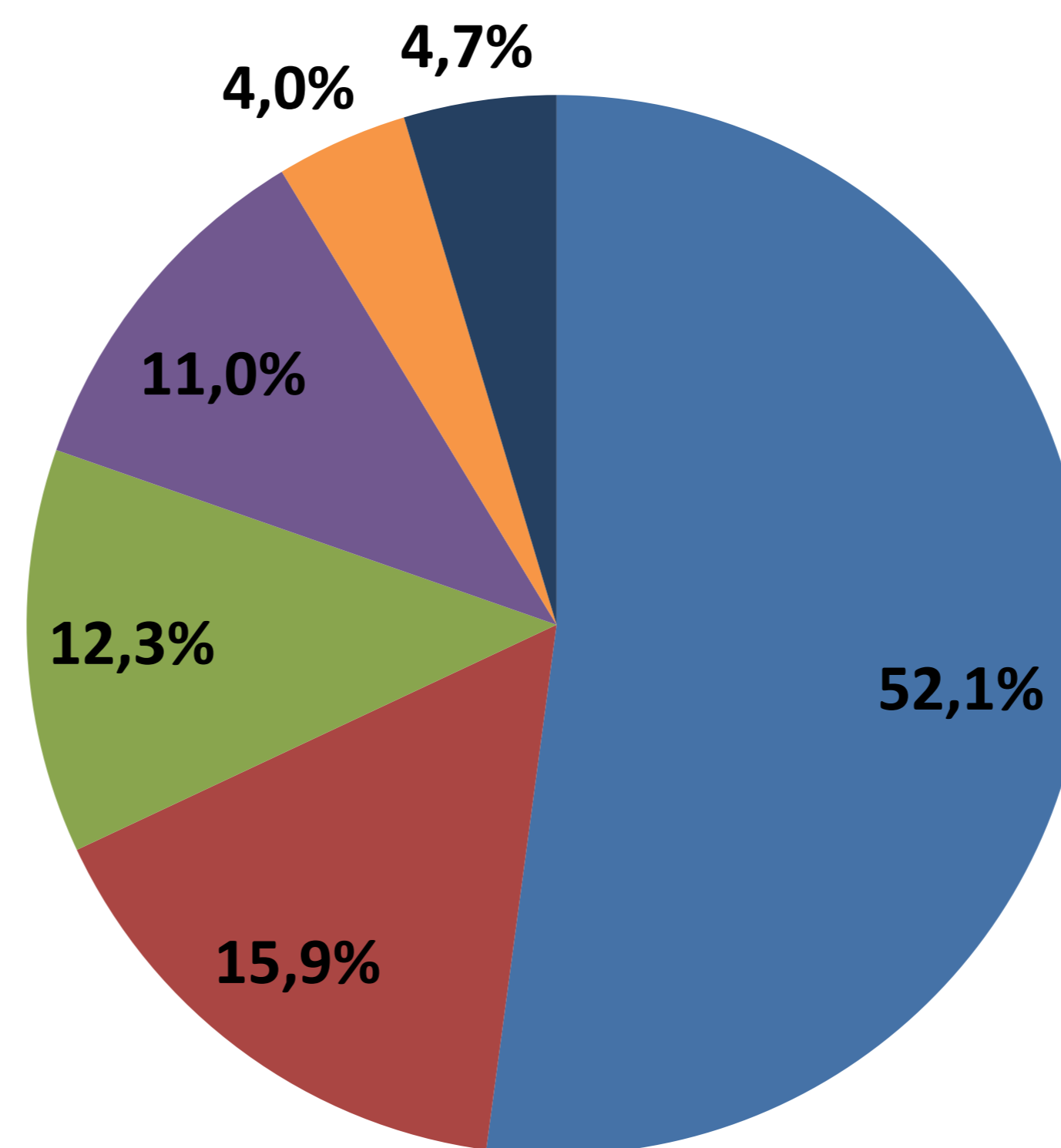
**Slovenija je na dobri poti pri
doseganju nacionalnega
cilja za emisije TGP po
Odločbi 406/2009/ES!**

Delež emisij neETS po sektorjih 2005 in 2019

Vir: ARSO, IJS-CEU

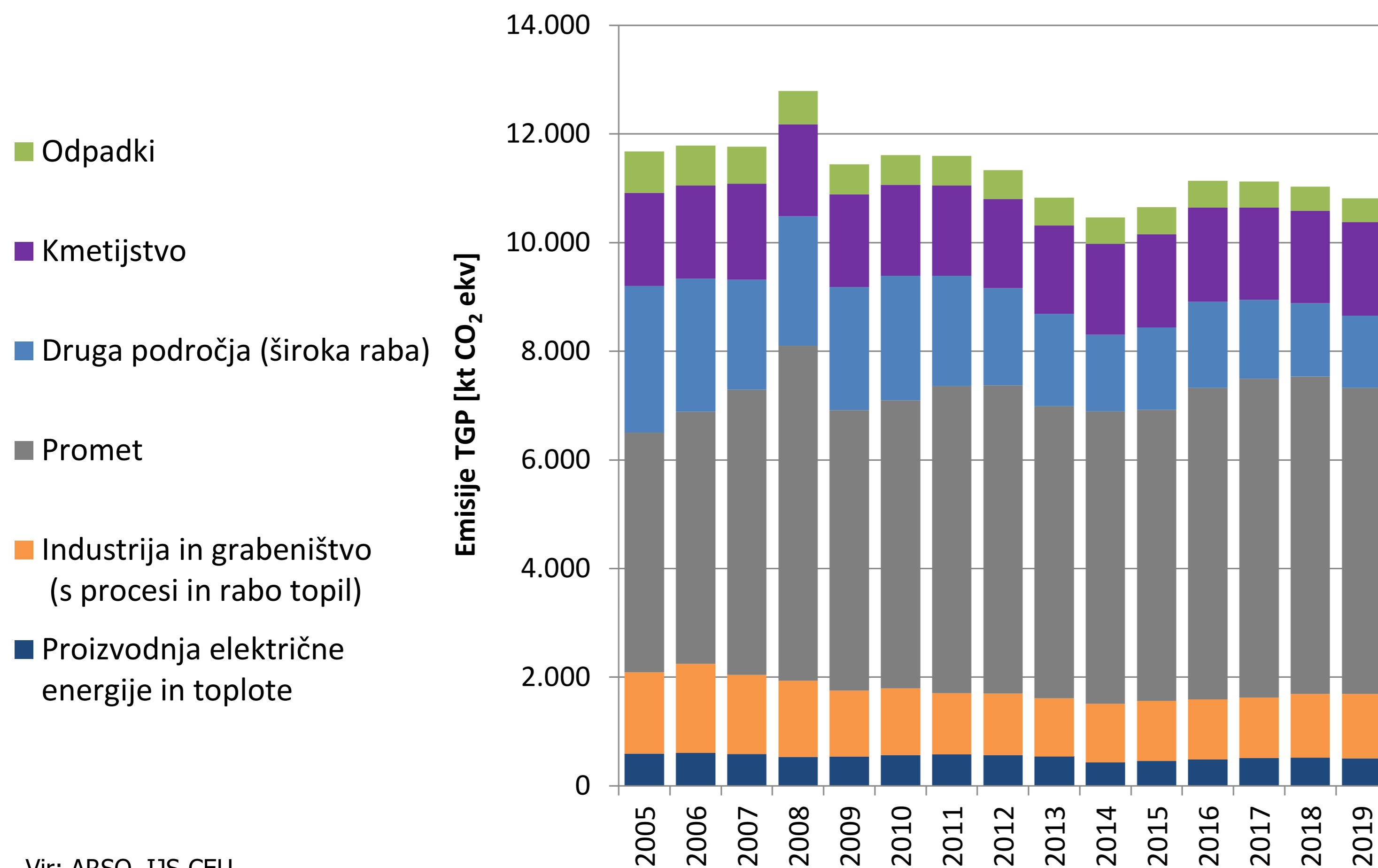
Vir: ARSO, IJS-CEU

- Promet
- Kmetijstvo
- Druška področja (široka raba)
- Industrija in grabeništvo (s procesi in rabo toplil)
- Odpadki
- Proizvodnja električne energije in toplote

Delež **prometa** postaja z leti vse bolj, **široke rabe** pa vse manj pomemben!

Gibanje emisij po sektorjih

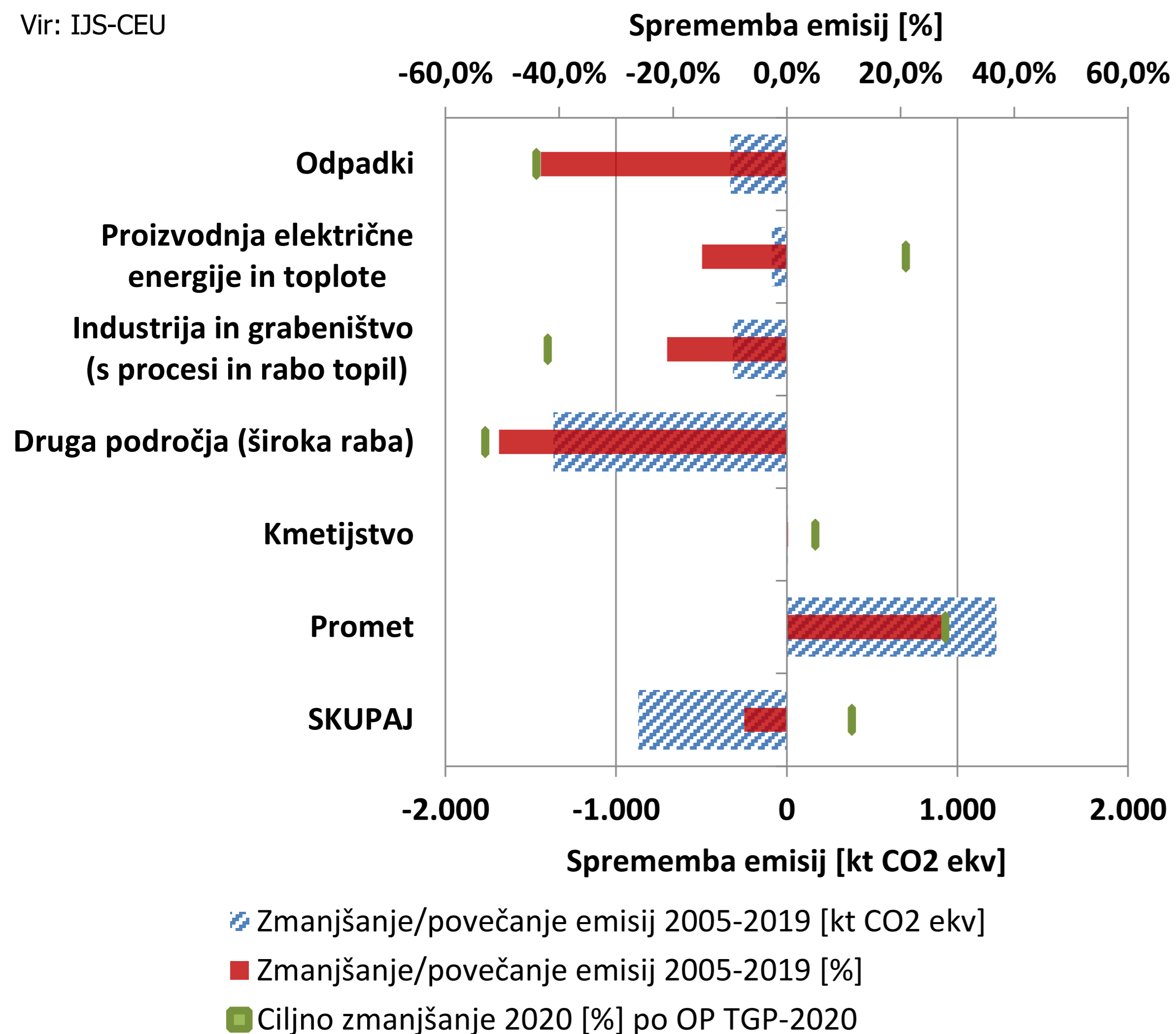

Vir: ARSO, IJS-CEU

- Leta 2019 so se emisije povečale v **industriji (1,3 %)** in **kmetijstvu (1 %)**
- V vseh ostalih sektorjih so se emisije zmanjšale:
 - Proizvodnja električne energije in toplote: **3,7 %**
 - Promet: **3,6 %**
 - Odpadki: **1,8 %**
 - Široka raba: **1,3 %**

Sektorski indikativni cilji

Vir: IJS-CEU

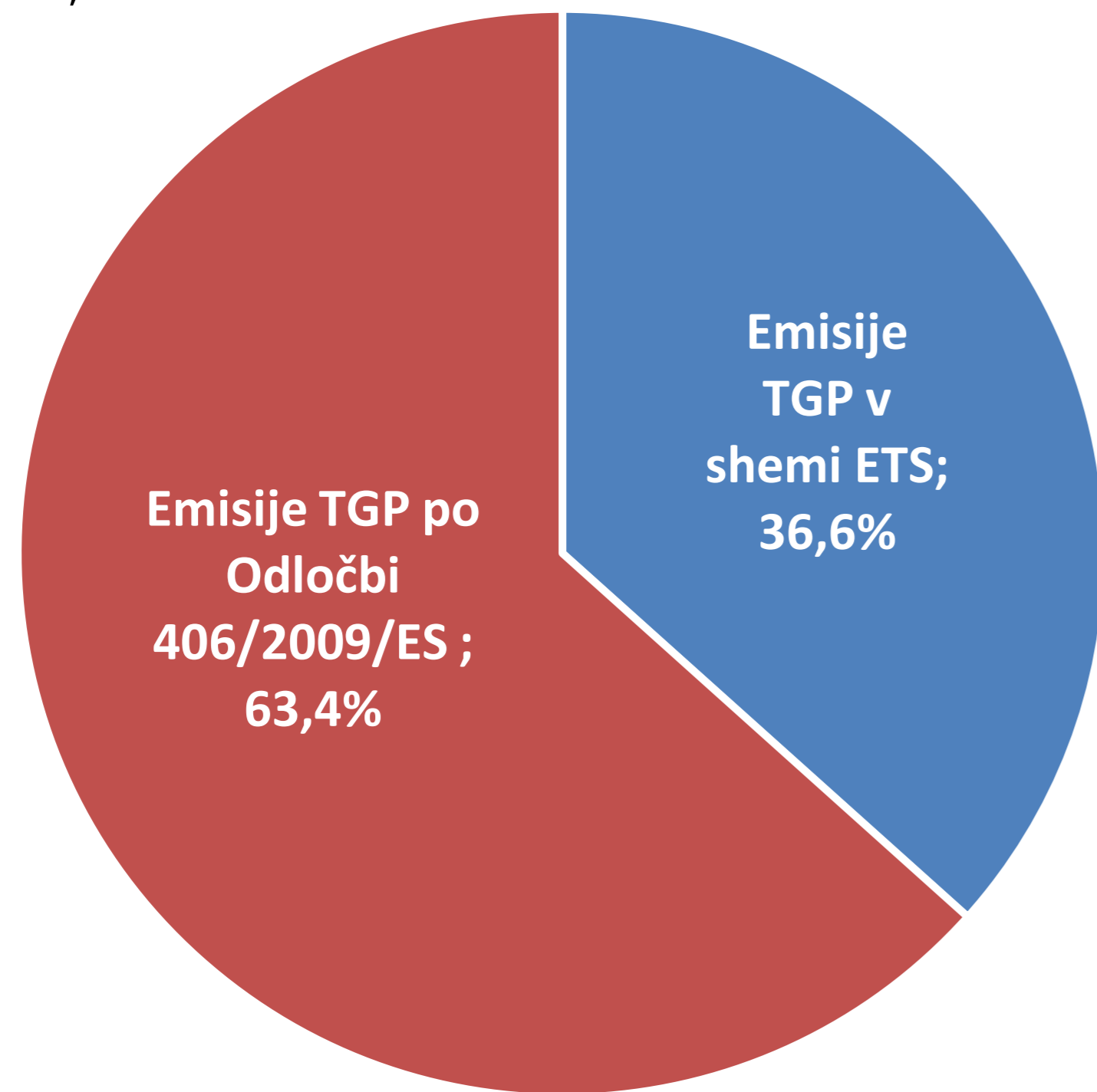

- Emisije so se daleč najbolj povečale v **prometu**, malenkost tudi v **kmetijstvu**
- Zastavljeni indikativni sektorski cilji za 2020 so bili leta 2019 že doseženi v **proizvodnji električne energije in toplote** in **kmetijstvu**
- Ostali sektorji so za cilji za leto 2020 zaostajali
 - Industrija: **21,0 odstotnih točk**
 - Široka raba: **2,4 odstotne točke**
 - Promet: **0,9 odstotne točke**
 - Odpadki: **0,8 odstotne točke**

Emisije iz neETS in ETS sektorjev

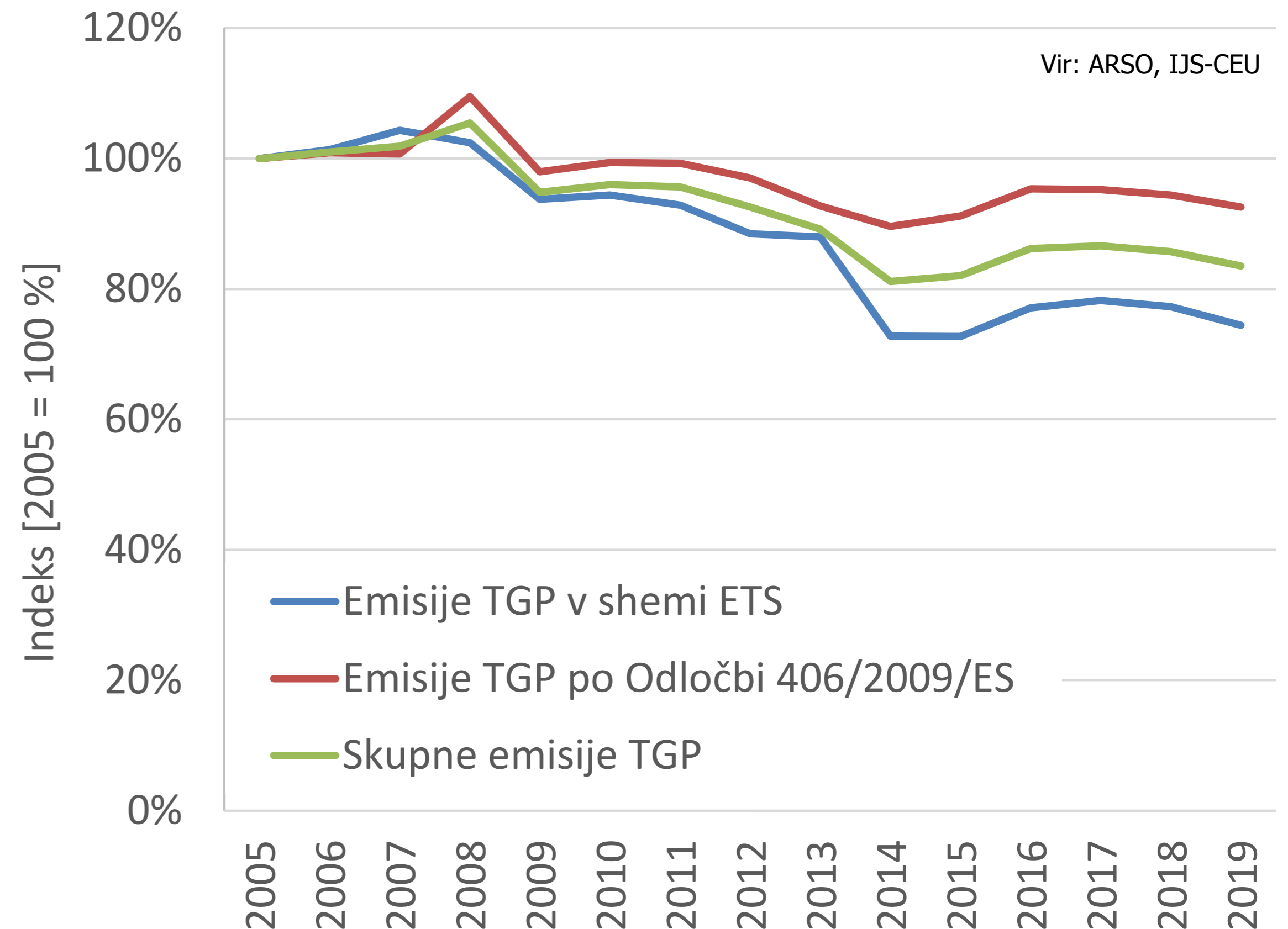
Emisije neETS so leta 2019 predstavljale **63,4 %** skupnih emisij

Vir: ARSO, IJS-CEU

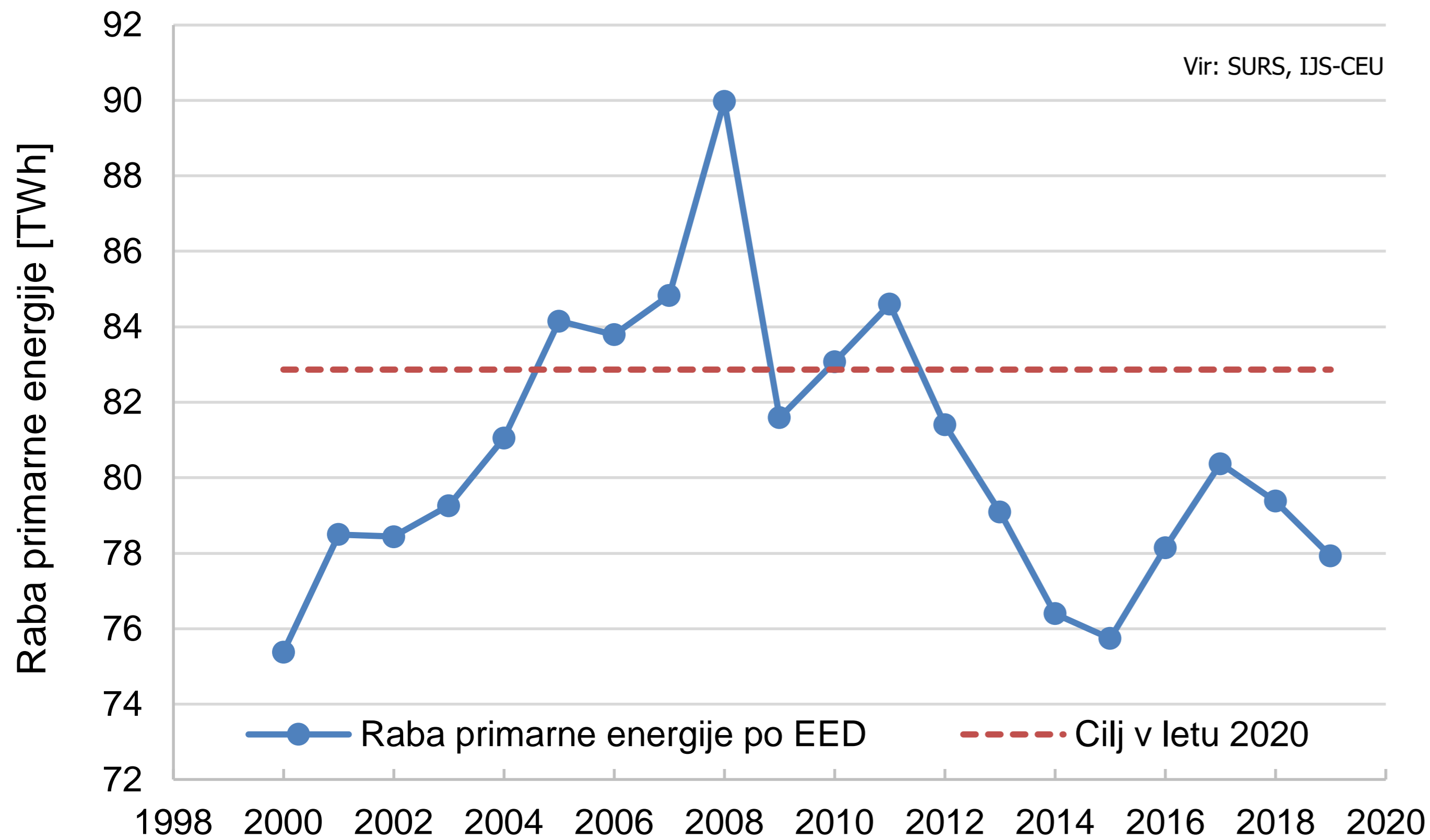

Od 2005 so se emisije neETS zmanjšale manj (za **7,4 %**) kot emisije ETS (za **25,6 %**); skupno so se emisije zmanjšale za **16,5 %**

Vir: ARSO, IJS-CEU

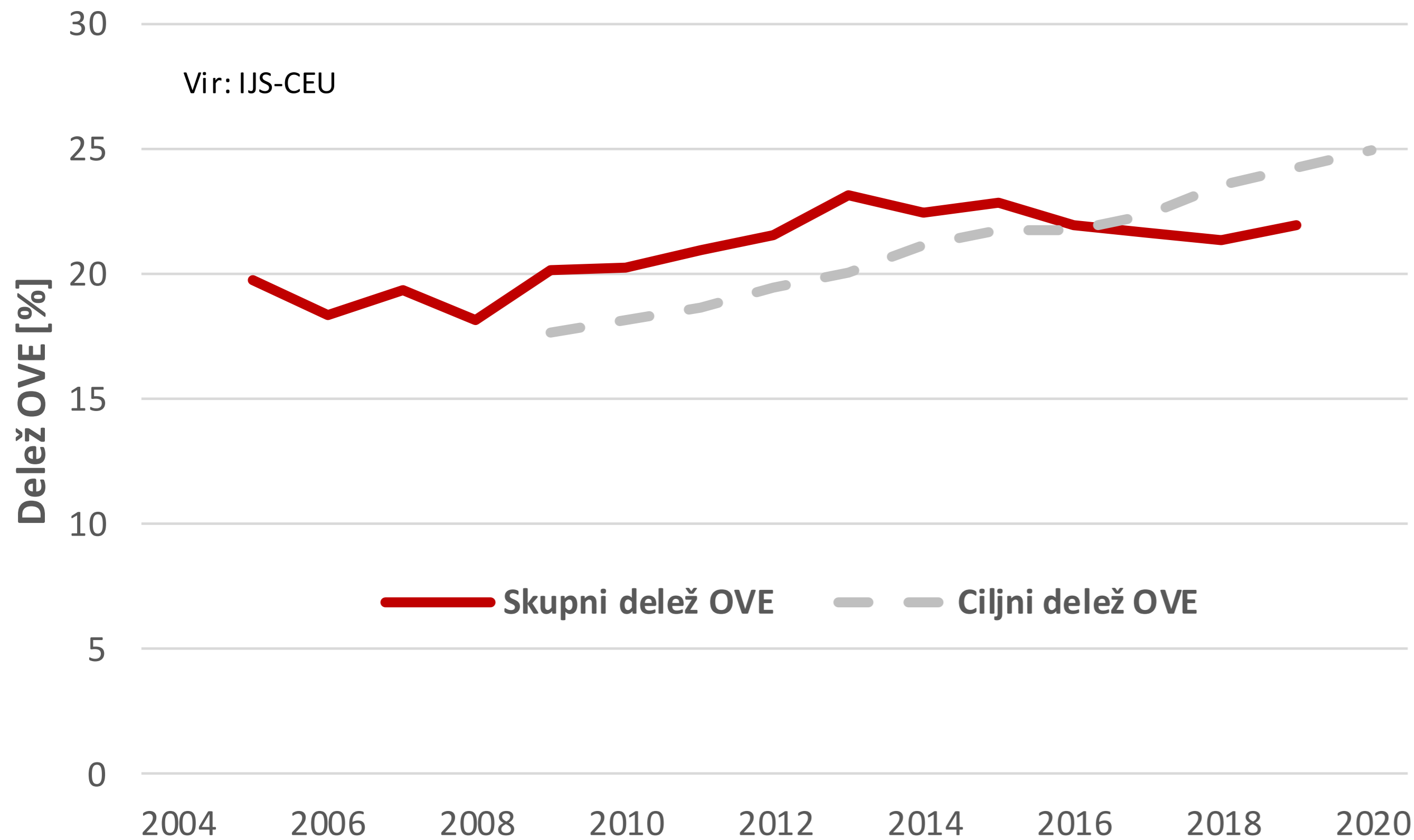

Doseganje ciljev URE (3., 5. in 7. člen EED)

- Raba primarne energije je bila **6 % pod ciljno vrednostjo** za leto 2020
- Raba končne energije je bila **4,5 % pod indikativno ciljno vrednostjo** za leto 2020
- Leta 2019 se je raba končne energije zmanjšala v vseh sektorjih z izjemo industrije
- Cilj energetske prenove 3 % skupne tlorisne površine stavb v lasti in rabi osrednje vlade **ni bil dosežen**
- Prihranek energije, dosežen v okviru sistema obveznosti energetske učinkovitosti, je **letni cilj presegel za 10,6 %**

Doseganje ciljnega deleža OVE (Direktiva 2009/28/ES)

- Leta 2019 je bil delež OVE **22-odstoten**
- Za ciljem za leto 2020 je **zaostajal za 3 odstotne točke**
- Od leta 2010 je bil dosežen napredek za **1,6 odstotne točke**
- Sektorski indikativni cilj za leto 2020 je bil presežen pri rabi končne energije za ogrevanje in hlajenje
 - Ogrevanje in hlajenje: **32,2 %** (30,8 %)
 - Električna energija: **32,6 %** (39,3 %)
 - Promet: **8 %** (10 %)

Glavne ugotovitve PO2021

- Leta 2020 bosta **cilja za zmanjšanje emisij TGP** in **povečanje energetske učinkovitosti** predvidoma **dosežena**, medtem ko **cilj OVE ne bo dosežen**

TODA

- Cilji so bili zastavljeni v času, ko še **ni bilo širšega političnega soglasja** za odločnejše ukrepanje proti globalni podnebni krizi
- Cilja, ki bosta predvidoma dosežena, sta zato z današnjega vidika **premalo ambiciozna**, še posebej, če ju razumemo kot pomemben vmesni korak na poti k **doseganju ciljev v letu 2030** in pri prehodu v **podnebno nevtralnost**

Doseganje ciljev za leto 2020 ne pomeni
dolgoročnega obvladovanja emisij!!!

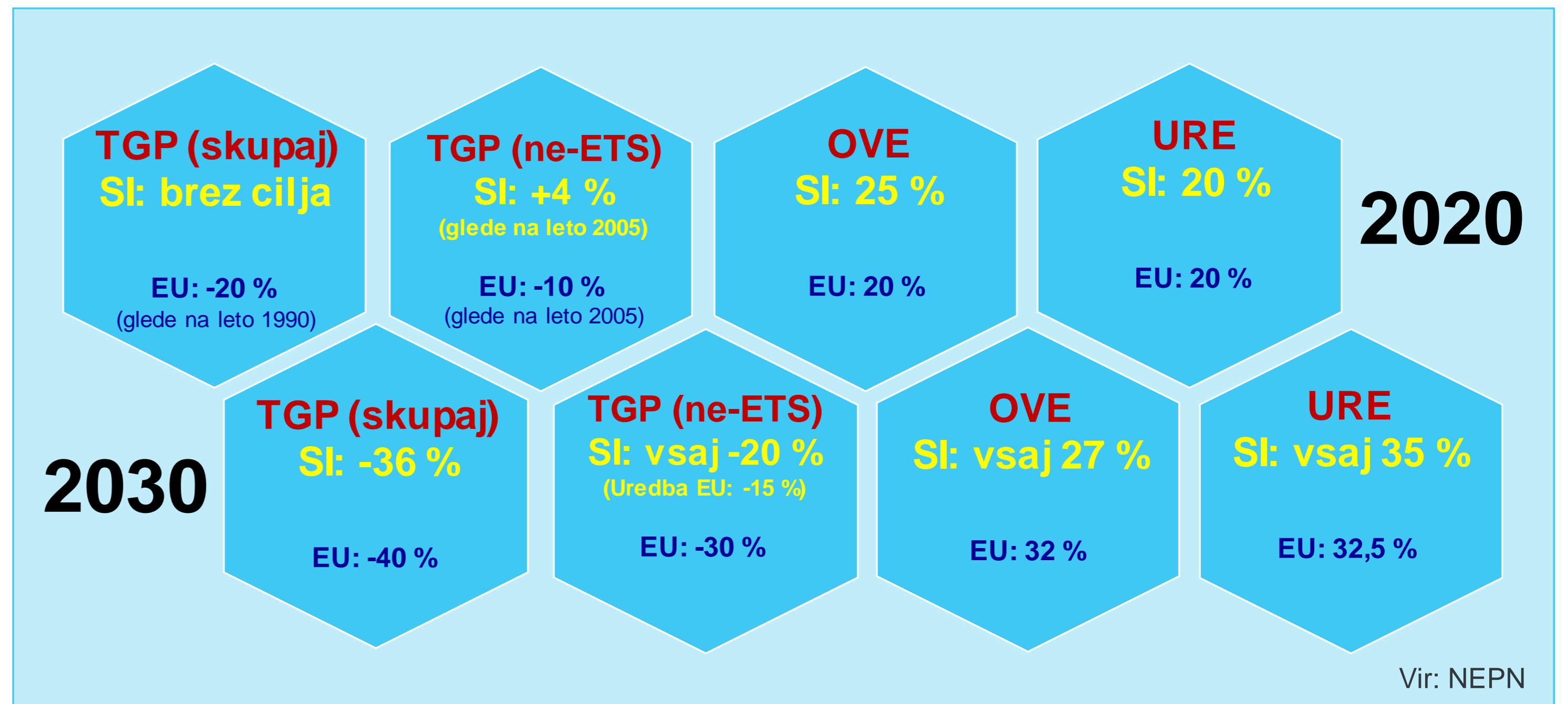

Cilji za leto 2030

- Cilji za leto 2030 so zahtevni, za Slovenijo so opredeljeni v NEPN:
 - Zmanjšanje emisij TGP v neETS sektorju **vsaj za 20 %** glede na leto 2005
 - Raba končne energije ne bo presegla **54,9 TWh – obvezujoč cilj** (2019: 56,8 TWh), raba primarne energije pa **73,9 TWh** (2019: 77,9 TWh)
 - Vsaj **27 % OVE** v končni rabi energije

TODA

Ti cilji se bodo zaradi *Evropskega podnebnege zakona* iz julija 2021 **še zaostriili!!!** To je potrebno, če hočemo **do leta 2050 doseči podnebno nevtralnost** (Slovenija: ReDPS50)

Glavni poudarki PO2021 (1)

DEJSTVA

- Za doseganje podnebne nevtralnosti do leta 2050 sta **doseganje ciljev v letu 2030 in izvajanje ukrepov v tem obdobju odločilna!!!**
- Cilji do leta 2030 so **zahtevni**, leto 2030 se **hitro bliža**
- Slovenija ima na tem področju **sprejetih več dokumentov** (ReDPS50, NEPN, DSEPS 2050)

PRIPOROČILA

- **Za izvajanje** načrtovanih ukrepov v polnem obsegu **je nujno takoj vzpostaviti vse potrebne pogoje**
 - Finančni viri so razpoložljivi, **niso pa ustrezno usmerjeni**
 - Treba je zagotoviti **dovolj ustreznih kadrovskih virov** in njihovo **ustrezno organiziranost** (na Oddelku za podnebne spremembe so zaposlene **4 osebe**)
- Spremljanje izvajanja je treba **vgraditi v vodenje podnebnih ukrepov** – omogoča (pravočasne) odzive ob neželjenih odstopanjih, in ga **nadgrajevati**, zlasti v smeri spremljanja na ravni izvajanja nalog

Glavni poudarki PO2021 (2)

Za zmanjševanje emisij TGP in prehod v podnebno nevtralnost je **potrebno veliko več politične volje!!!**

- Zmanjševanje emisij TGP in prehod v podnebno nevtralnost mora **visoko med politične in izvedbene prioritete postaviti vsaka Vlada!** (Eurobarometer: kot najbolj pomembno politično prioriteto je ukrepe proti podnebnim spremembam v Sloveniji navedlo 40 % vprašanih)
- Politična volja se **mora izraziti**:
 - v ustrezni **organiziranosti** in **kadrovski zasedbi** pristojnih služb
 - v ustrezni **vklučenosti podnebnega ukrepanja v sektorske in horizontalne programe ter finančne načrte**; prizadevanja za zmanjševanje emisij TGP je treba v še večji meri vključiti v program Sklada za podnebne spremembe, Načrt za okrevanje in odpornost, načrte v novem finančnem okviru... in jih pozitivno povezati s prizadevanji za gospodarsko rast, regionalni razvoj itd.
 - v ustreznem **izvajanju in spremljanju** podnebnih ukrepov

Barbara Petelin Visočnik
e-pošta: barbara.visocnik@ijs.si

PODNEBNO OGLEDALO 2021

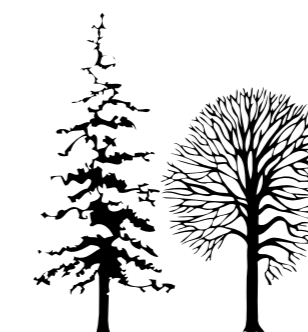
Podnebno ogledalo 2021 smo pripravili:

**Kmetijski
inštitut Slovenije**

**PNZ svetovanje
projektiranje,
d.o.o.**

**Gozdarski
inštitut Slovenije**

Pripravljeno v sklopu projekta *Strokovne podlage za izpolnitev nacionalnih, evropskih in mednarodnih obveznosti poročanja ter pripravo stališča s področja blaženja podnebnih sprememb* za Ministrstvo za okolje in prostor.

Metodologija za pripravo Podnebnega ogledala je bila razvita v okviru projekta **LIFE Podnebna pot 2050** (LIFE 16 GIC/SI/000043).

Podnebno ogledalo 2021 je objavljeno na <https://podnebnapot2050.si/>

Nadaljnji proces priprave PO2021

- Osnutki zvezkov PO2021 in posnete predstavitve (promet, stavbe, kmetijstvo, zelena gospodarska rast/financiranje, industrija neETS) so dostopne na <https://podnebnapot2050.si/vabimo-vas-k-posredovanju-pripomb-na-osnutek-podnebnega-ogledala-2021/>
- Vaše **pripombe, dopolnitve, popravke in komentarje na osnutke zvezkov od 1 do 6** zbiramo še najkasneje do **ponedeljka, 21. septembra 2021**, po e-pošti podnebno.ogledalo@ijs.si
 - **Za posredovanje pripomb uporabite obrazec**, ki je dostopen na povezavi https://podnebnapot2050.si/wp-content/uploads/2021/09/PO2021_Obrazec_za_posredovanje_pripomb_form-1.pdf
 - **Pripombe naj se nanašajo samo na vsebine Podnebnega ogledala!**
- Podnebno ogledalo 2021 bo pripravljeno **do konca septembra**
- Objavo Podnebnega ogledala 2022 načrtujemo v juniju 2022

